

سیروز کبدی

کبد، بزرگترین عضو بدن بوده، که در خارج کردن یا خنثی کردن سموم از بدن، تولید عوامل دفاعی برای کنترل عفونت‌ها، خارج کردن میکروبها و عفونت‌ها، تولید صفرا برای جذب چربیها و سوخت و ساز بدن نقش اساسی دارد، در بیماری سیروز کبدی عملکرد طبیعی سلولهای کبدی مختل شده و بافتهای جوشگاه جایگزین بافت نرم، سالم و طبیعی کبد می شود و جریان خون را در درون کبد مختل کرده و از کارکرد طبیعی آن جلوگیری می نماید.

علل بیماری

مصرف طولانی مدت و افراطی الکل، ابتلا به هپاتیت های ویروسی B و C، بیماریهای ارثی، انسداد مجاری صفراوی، داروها، سموم، عفونت، بعضی بیماری های متابولیک مثل دیابت، نارسائی قلبی و....

علائم بیماری

خستگی، ضعف، بی اشتهايي، تهوع، استفراغ، اسهال، بواسیر(هموروئید)، درد شکمی، کاهش وزن، رگهای خونی عنكبوتی شکل بر روی شکم، ورم شکم و اندامها، کبودی و خونریزی، یرقان، خارش، سنگ صفراوی، سم در خون یا مغز حساسیت به دارو، افزایش فشار خون ورید کبد واریس مری و معده، و مقاومت به انسولین و دیابت

همچنین سیرزو کبدی می تواند منجر به ناباروری جنسی، اختلال عملکرد کلیه و نارسایی آن و پوکی استخوان گردد.

روش تشخیص

بیماری با استفاده از آزمایشات خون، نمونه برداری از کبد، سونوگرافی، سی تی اسکن و سایر روشهای دیگر تشخیص داده می شود.

دارودرمانی

درمان دارویی، رعایت رژیم غذایی، و بکارگیری توصیه های پزشک معالج کمک کننده است.

نکات آموزشی

فعالیت

- ۱- بیشتر استراحت کنید و در وضعیت نیمه نشسته قرار گیرید. در صورت استراحت طولانی در بستر مرتباً تغییر وضعیت دهید.
- ۲- از انجام فعالیت های زیاد و خسته کننده پرهیز نمایید.
- ۳- از انجام فعالیت های سنگین که سبب تعریق زیاد و افزایش دمای بدن می شوند خودداری کنید.
- ۴- فعالیت ها را به تدریج شروع کنید و فواصل فعالیت ها استراحت کنید.

۵- علاوه بر خواب شبانه روزانه ۴ تا ۶ ساعت استراحت کنید.

رژیم غذایی

۱- از رژیم غذایی کم چرب، پرکربوهیدرات(نان، غلات و ...) و پرکالری استفاده کنید، میزان پروتئین رژیم غذایی بسته به شرایط و شدت بیماری شما دارد طبق توصیه پزشک معالج عمل نمایید.

۱- مواد غذایی سرشار از ویتامین مثل سبزیجات، میوه های تازه و فیبرهای غذایی مصرف کنید.

۲- از روغن های گیاهی مایع مصرف کنید. و عمده غذای خود را از غذاهای نشاسته ای مانند برنج و گندم انتخاب کنید.

۳- بیشتر از گوشت سفید (مرغ و ماهی) استفاده کنید.

۵- جهت کاهش و یا پیشگیری از ورم اندامها و شکم مصرف نمک غذا را محدود کنید.

۶- از خوردن غذاهای وانیل دار مثل بستنی و بیسکوئیت کرم دار و بعضی تنقلات مثل آجیل، بادام زمینی، گردو پرهیز گردد.

۷- برای جبران کمبودهای ویتامینی توصیه می شود روزانه به طور معمول با تجویز پزشک مولتی ویتامین و کلسیم مصرف گردد.

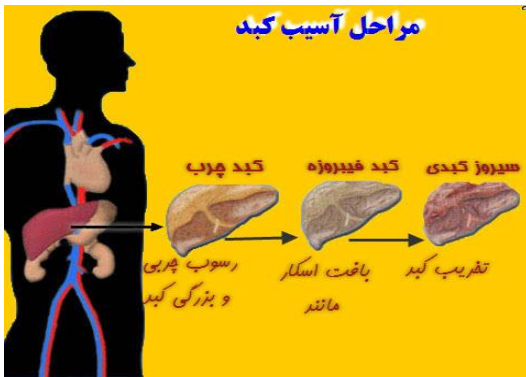

دانشگاه علوم پزشکی

خدمات بهداشتی درمانی استان همدان

مرکز آموزشی درمانی شهید بهشتی

سیروز کبدی

تهیه و تنظیم:

واحد آموزش به بیمار

تاریخ بازنگری: مهر 1403

شماره سند: ED-TA-80

۷- از مصرف هر گونه مشروبات الکلی پرهیز گردد.
۸- از مصرف بی‌رویه داروها حتی استامینوفن (بدون نظر پزشک) پرهیز کنید و از مصرف آسپرین خودداری کنید.

۹- داروهای تجویزی را مرتب مصرف کنید و سرخود مقدار داروی مصرفی را کم و یا زیاد نکنید
۱۰- دست‌ها را با آب و صابون بشوئید و بهداشت فردی را رعایت فرمائید و از تماس با افرادی که مبتلا به بیماری عفونی هستند اجتناب کنید.
۱۱- در صورت سیاه شدن مدفوع بلافاصله به پزشک مراجعه کنید.

۱۲- از صابونهای محرک روی پوست استفاده نکنید.
۱۳- جهت کنترل خارش پوست، محیط را سرد نگه داشته و از لباسهای نخی و گشاد استفاده کنید.
۱۴- مراقب افزایش وزن خود باشید و در صورت افزایش وزن بیش از ۲ کیلوگرم یا افزایش دور شکم به پزشک مراجعه کنید.
۱۵- در صورت بروز علائم گیجی، خواب‌آلودگی، وجود خون در مدفوع و یا استفراغ خونی به پزشک مراجعه کنید.

منبع: کتب پزشکی و پرستاری

تلفن‌های بیمارستان: ۰۸۱-۳۸۳۸۰۷۰۳-۶

آدرس سایت اینترنتی

<http://beheshti.umsha.ac.ir>

۸- از مصرف الکل، چای، غذاهای سرخ‌کردنی، نوشیدنی کافئین دار، ادویه جات، لبنیات پرچرب، شیرینی و شکلات اجتناب کنید.
۹- غذا را به مقدار کم و دفعات زیاد و در محیطی آرام و مطبوع صرف کنید.
۱۰- در صورت تجویز داروهای ادرار آور از مصرف میوه‌هایی مثل موز، پرتقال، هلو به میزان زیاد اجتناب گردد.
۱۱- رژیم غذایی و میوه و سبزیجات را طوری تنظیم کنید که دو یا سه بار دفع مدفوع نرم در روز داشته باشید.

توصیه‌هایی به بیماران سیروتیک

۱- در مواقع افزایش تورم پاها یا افزایش دور شکم از مصرف نمک و آب اضافی جداً پرهیز کنید، و مصرف پروتئین غذایی و نیز هرگونه استرس و فعالیت جسمانی را کاهش دهید.
۲- هرگز ناامید نشوید. خود ناامیدی باعث تشدید بسیاری از بیماریها می‌شود.
۳- بیماری خود را از دیگران مخفی نسازید.
۴- ناخن‌های خود را مرتب کوتاه کنید.
۵- از صدمه، تزریق عضلانی، زور زدن هنگام دفع مدفوع، عطسه، سرفه شدید، پاک کردن شدید بینی، استفاده از اشیاء تیز و برنده پرهیز کنید.
۶- از مسواک با پرزهای نرم استفاده کنید.